

**PROTOKÓŁ
Z POSIEDZENIA JURY
55. OGÓLNOPOLSKIEGO FESTIWALU
KAPEL I ŚPIEWAKÓW LUDOWYCH
z dnia 29 sierpnia 2021 roku**

Jury w składzie:

- prof. dr hab. JAN ADAMOWSKI – przewodniczący
- mgr MARIA BALISZEWSKA
- prof. dr hab. STANISŁAWA NIEBRZEGOWSKA-BARTMIŃSKA
- prof. dr hab. PIOTR DAHLIG
- dr JACEK JACKOWSKI
- dr BOŻENA LEWANDOWSKA
- REMIGIUSZ MAZUR-HANAJ
- prof. dr hab. BOŻENA MUSZKALSKA
- dr JANINA BIEGALSKA – sekretarz jury

wysłuchało w dniach **27 – 29 sierpnia 2021 r.:**

26 Kapel,

27 Zespołów Śpiewaczych,

13 Instrumentalistów,

25 Solistów Śpiewaków,

oraz 24 grupy w konkursie „Mistrz i Uczeń”.

Jury stwierdza, że w konkursie festiwalowym wzięło udział około 650 artystów ludowych z 14 województw.

Jury oceniając dobór regionalnego repertuaru, cechy regionalnego stylu oraz poziom artystyczny, przyznało nagrody i wyróżnienia na łączną kwotę **85 tysięcy złotych**. Głównym fundatorem nagród było **Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego** oraz Marszałek Województwa Lubelskiego, Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, Wojewódzki Ośrodek Kultury w Lublinie i Burmistrz Miasta Kazimierz Dolny. 3 komplety strojów krzczonowskich ufundowała pracownia Stanisławy Łukaszczyk z Poronina.

W KATEGORII KAPEL

BASZTĘ – nagrodę główną w wysokości **3000 zł** przyznano **Kapeli im. Tadeusza Kubiaka z Leśmierza**, woj. łódzkie

Trzy równorzędne **I nagrody** po **2000 zł** każda przyznano:

Kapeli Rodzinna Muzyka Poloków z Białego Dunajca, woj. małopolskie

Kapeli Romana Wojciechowskiego z Tomaszowa Mazowieckiego, woj. łódzkie

Kapeli koźlarskiej Edmunda Hildenbrandta ze Zbąszynia, woj. wielkopolskie

Cztery równorzędne **II nagrody** po **1600 zł** otrzymują:

Kapela Piotra Bińkowskiego z Domaniowa, woj. mazowieckie

Kapela „Jaśki” z Maciejowic, woj. mazowieckie

Rodzinna Kapela Kosylaków z Brzustowa, woj. łódzkie

Kapela koźlarska Adama Kaisera z Przyprostyni, woj. wielkopolskie

Cztery równorzędne **III nagrody** w wysokości **1200 zł** przyznano:

Kapeli „Działoszacy” Adama Kocerby z Działoszyc, woj. świętokrzyskie

Kapeli „Biskupianie” z Domachowa, woj. wielkopolskie

Kapeli Ludowej „Młode Kurasie” z Lubziny, woj. podkarpackie

Kapeli Cymbałowej „Trzy Czwarte” z Ełku, woj. warm.-mazurskie

Trzynaście równorzędnych **wyróżnień** w wysokości **700 zł** dla:

Kapeli Dudziarzy Wielkopolskich CK Zamek z Poznania, woj. wielkopolskie

Kapeli Józefa Tomczyka z Mroczek Małych, woj. łódzkie

Kapeli koźlarskiej Daniela Molendy ze Zbąszynia, woj. wielkopolskie

Kapeli „Skoblicka” z Suchej Beskidzkiej, woj. śląskie
Kapeli „Rymanowianie” z Rymanowa, woj. podkarpackie
Kapeli „Powiśloki” z Maciejowic, woj. mazowieckie
Kapeli „Pnioki” z Sadku-Kostrzy, woj. małopolskie
Kapeli dudziarskiej „Sokoły” z Kościana, woj. wielkopolskie
Kapeli Ludowej z Gniewczyny Łańcuckiej, woj. podkarpackie
Kapeli Ludowej „Iskierczanie” z Dębicy, woj. podkarpackie
Kapeli Jerzego Adamczyka z Chwalimia Starego, woj. zachodniopomorskie
Kapeli „Kurpie Białe” z Dąbrowy, woj. mazowieckie
Kapeli „Wojciechowskiej” z Wojciechowa, woj. lubelskie

oraz **nagroda specjalna im. prof. Jana Stęszewskiego, w wysokości 1000 zł,**
za całokształt twórczości dla **Kapeli Jana Kmity z Przysiałowic Małych, woj.**
mazowieckie

W KATEGORII ZESPOŁÓW ŚPIEWACZYCH

BASZTĘ – nagrodę główną w wysokości **3000 zł** przyznano **Zespołowi**
Śpiewaczemu z Godziszowa, woj. lubelskie

Trzy równorzędne **I nagrody** w wysokości **2000 zł** otrzymują:

Zespół Śpiewaczy „Jaworzyncianki” z Jaworzynka, woj. śląskie

Zespół „Kalina” z Białego Dunajca, woj. małopolskie

Zespół Śpiewaczy z Łukowej IV, woj. lubelskie

Trzy równorzędne **II nagrody** po **1500 zł** dla:

Zespołu Śpiewaczego z Turośli, woj. podlaskie

Zespołu „Złote Kłosa” z Łubcza, woj. lubelskie

Zespołu Śpiewaczego „Nachodne” z Sejn, woj. podlaskie

Cztery równorzędne **III nagrody** po **1200 zł** przyznano:

Zespołowi Śpiewaczemu „Gościszowianie” z Gościszowa, woj. dolnośląskie

Zespołowi „Pawłowianki” z Pawłowa, woj. lubelskie

Męskiej Grupie Śpiewaczej Zespołu „Pod Borem” z Zawad, woj. mazowieckie

Męskiej Grupie Śpiewaczej Zespołu „Pogranicze” z Tylicza, woj. małopolskie

Sześć równorzędnych wyróżnień w wysokości **600 zł** dla:

Męskiej Grupy Śpiewaczej z Przemkowa, woj. dolnośląskie

Grupy Śpiewaczej Kobiet z Nowogrodu, woj. mazowieckie

Zespołu „Czerniczanki” z Czernica, woj. lubelskie

Męskiej Grupy Śpiewaczej Zespołu „Ostrowiaczy” z Ostrówka, woj. łódzkie

Zespołu Śpiewaczego „Dębowianie” z Dębowa, woj. podkarpackie

Zespołu „Na Przyboś” z Monet, woj. warmińsko-mazurskie

W KATEGORII SOLISTÓW INSTRUMENTALISTÓW

BASZTĘ – nagrodę główną festiwalu w wysokości **2000 zł** przyznano **Zbigniewowi Butrymowi**, instrumentalistcie z **Janowa Lubelskiego, woj. lubelskie**

Dwie równorzędne **I nagrody** w wysokości **1100 zł** otrzymują:

Andrzej Budz, multiinstrumentalista z **Dębna Podhalańskiego, woj. małopolskie**

Andrzej Frankiewicz, dudziarz z **Kościana, woj. wielkopolskie**

Trzy równorzędne **II nagrody** w wysokości **800 zł** otrzymują:

Zygmunt Koziątek, harmonista z **Zawad**, woj. mazowieckie
Tomasz Kiciński, dudziarz z **Bukówca Górnego**, woj. wielkopolskie
Andrzej Malik, harmonista ze **Skrzyńska**, woj. mazowieckie

Cztery równorzędne **III nagrody** w kwocie **600 zł** otrzymują:

Lidia Biały, skrzypaczka ze **Świlczy**, woj. podkarpackie
Dawid Sutkowski, harmonia pedałowa, z **Turośli**, woj. podlaskie
Jakub Sromek, skrzypek z **Bilska**, woj. małopolskie
Katarzyna Kociuba, skrzypaczka z **Sanoka**, woj. podkarpackie

Trzy równorzędne **wyróżnienia** po **400 zł** otrzymują:

Jan Tarnowski, harmonia trzyczędowa z **Domaniowa**, woj. mazowieckie
Aleksandra Cieślik, skrzypaczka z **Sieklówki**, woj. podkarpackie
Tadeusz Wielgus, heligonista z **Nowego Sącza**, woj. małopolskie

W KATEGORII SOLISTÓW ŚPIEWAKÓW

BASZTE – nagrodę główną festiwalu w wysokości **1500 zł** przyznano
Tomaszowi Słodyczce z **Zębu**, woj. małopolskie

Cztery równorzędne **I nagrody** w wysokości **800 zł** dla:

Janiny Pydo z **Zastawia**, woj. lubelskie
Ewy Kuprewicz z **Żywej Wody**, woj. podlaskie
Marcina Lićwinko z **Rogożynka**, woj. podlaskie
Krystyny Hoduń z **Rozkopaczewa**, woj. lubelskie

Cztery równorzędne **II nagrody** po **600 zł** otrzymują:

Anna Skolimowska ze **Stobnicy Piły**, woj. łódzkie

Jan Hodór z Kolbuszowej, woj. podkarpackie
Zofia Kucharczyk z Gałek, woj. mazowieckie
Bogusława Grzywa z Gałek, woj. mazowieckie

Trzy równorzędne **III nagrody** po **400 zł** dla:

Lecha Owczarka z Doruchowa, woj. wielkopolskie
Reginy Wróbel z Osmolic, woj. lubelskie
Henryka Kuleszy z Lelisa, woj. mazowieckie

Nagroda specjalna za duży wkład w zachowanie ciągłości przekazu i działalność edukacyjną w wysokości **500 zł** dla **Anny Chudy z Posadowa, woj. wielkopolskie**

W KONKURSIE „Mistrz i Uczeń” nagrody ufundował Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi

W grupie instrumentalistów:

Dwie równorzędne **nagrody I stopnia** w wysokości **800 zł** otrzymują:

Stanisław Ptaśński z Jakubem i Filipem Laszkowskimi z Mistowa, woj. mazowieckie
Eugeniusz Kopera z Justyną Piętą z Brzysk, woj. podkarpackie

Dziewięć równorzędnych **nagród II stopnia** w wysokości **700 zł** otrzymują:

Roman Wojciechowski z Wiktoria Chwalińską z Teodozjów, woj. łódzkie
Krzysztof Butrym z uczniami z Janowa Lubelskiego, woj. lubelskie
Jan Kania z Dawidem Rolką z Orzeszek, woj. warmińsko-mazurskie
Józef Tomczyk z Julią Grzelaczyk z Mroczek Małych, woj. łódzkie
Zdzisław Marczuk z Anielką Juskiewicz z Konstantynowa, woj. lubelskie
Justyna Chmielek-Korbut z Emilią Hajduk z Zakliczyna, woj. małopolskie

Jan Prządka z zespołem „Siedleckie Koziółki” z Siedlca, woj. wielkopolskie
Lidia Biały z Gabrielem Hubką ze Świlczy, woj. podkarpackie
Eugeniusz Karkoszka z Kingą Kubacką z Lipnicy Małej, woj. małopolskie

Dwa równorzędne wyróżnienia po **600 zł** każde dla:

Michała Umławskiego z kapelą „Wisieloki” z Szymanowa, woj. wielkopolskie
Andrzeja Frankiewicza z Bogumiłą Karolczak z Kościana, woj. wielkopolskie

W grupie śpiewaków:

Nagrodę I stopnia w wysokości 600 zł otrzymuje:

Elżbieta Tomczuk z Natalią Nikitiuk Bielska Podlaskiego, woj. podlaskie

Cztery równorzędne **nagrody II stopnia w wysokości 500 zł** dla:

Elżbiety Kaszni z Rozalią Kaczmarczyk z Rozóg, woj. podlaskie
Damiana Balcera z Magdaleną Balcer z Wizajn, woj. podlaskie
Cecylii Zygmunt z Mileną Jargieło z Bukowej, woj. lubelskie
Krystyny Hoduń z zespołem „Młode Rozkopaczewianki” Rozkopaczewa, woj. lubelskie otrzymuje dodatkowo 3 komplety strojów krzczonowskich ufundowanych przez Pracownię Strojów Stanisławy Łukaszczyk z Poronina.

Sześć równorzędnych wyróżnień po **350 zł** każde otrzymują:

Jagoda Majtyka z zespołem śpiewaczym z Białej, woj. łódzkie
Janina Markut z zespołem „Blinowianeczki” z Blinowa, woj. lubelskie
Krystyna Opalach-Olender z Wiktorią Drężewską z Zawad, woj. mazowieckie

Sabina Cichoń z zespołem „Mali Lubatowianie” z Lubatowej, woj.

podkarpackie

Karolina Demianiuk z zespołem „Dołhobrodzkie Zadufyńce” z Dołhobród,

woj. lubelskie

Wojciech Wittke z wnukami Habibą i Hubertem z Dąbrówki Wlkp., woj.

lubuskie

OGÓLNE UWAGI I ZALECENIA KOMISJI ARTYSTYCZNEJ

Jury 55. Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych składa serdeczne gratulacje wszystkim Laureatom i Uczestnikom spotkania kazimierskiego. Organizatorzy przenieśli jego termin, co było spowodowane kwestiami epidemicznymi i Festiwal ostatecznie przygotowali i przeprowadzili. Za to należy im się duże uznanie. Festiwal zachował w ten sposób swoją kontynuację. Jest to bardzo ważne – nie tylko dla samego kazimierskiego finału – ale również dla zachowania ciągłości pracy w terenie i dla samych uczestników.

W Festiwalu licznie zaprezentowali się artyści ludowi z niemal wszystkich regionów Polski. Z aprobatą zaobserwowaliśmy również (m.in. na podstawie ilości zgłoszonych prezentacji), zróżnicowaną aktywność poszczególnych regionów. Wciąż apelujemy o zwrócenie uwagi na potrzebę aktywniejszej pracy w pozostałych regionach.

Jury pozytywnie odnotowuje fakt bardzo wysokiego poziomu artystycznego tegorocznej edycji Festiwalu we wszystkich kategoriach. W szczególności dotyczy to licznie występujących kapel oraz zespołów śpiewaczych, co znalazło odzwierciedlenie w ilości przyznanych nagród oraz wyróżnień. O ile wszakże zespoły śpiewacze działają we wszystkich regionach Polski, to obserwuje się zanik funkcjonowania kapel w ośrodkach, w których dawniej były one licznie reprezentowane.

W kategoriach śpiewaczych – solistów i grup, wskazujemy na potrzebę prezentacji zróżnicowanego gatunkowo repertuaru, co pozwala lepiej i obiektywniej ocenić możliwości wykonawcze i zastosować się do czasowych wymogów regulaminu. Jeżeli wykonawca przedstawia utwory dłuższe, to nie tyle powinien je skracać, co ograniczyć ilość, np. do dwu lub zastosować inne realizacje.

Jury przypomina, że głównym celem Festiwalu jest ochrona tradycyjnego repertuaru oraz tradycyjnego stylu muzykowania i śpiewu. Tradycja ludowego śpiewu i muzykowania jest cenną i istotną częścią polskiego, niematerialnego dziedzictwa kulturowego, która to część nie może zostać zaprzepaszczona w nowych warunkach cywilizacyjnych. Stanowi ona bowiem o tożsamości lokalnej, regionalnej i ogólnonarodowej. Komisja z pełnym przekonaniem i uznaniem konstatuje fakt, że Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych wraz z Targami Sztuki Ludowej został już wpisany na krajową listę „dobrych praktyk”, służących realizacji postulatów zawartych w Konwencji UNESCO z 2003 roku o ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego, na co zwracaliśmy uwagę także w poprzednich protokołach. Z przekonaniem wskazujemy wszakże, że ten kierunek działań winien być kontynuowany, bowiem wieloletnia tradycja organizacji Festiwalu, jego szeroki zasięg i uznanie kulturotwórczej roli zobowiązuje do podjęcia starań w UNESCO o wpisanie Festiwalu na odpowiednią światową listę dziedzictwa ludzkości.

Istotna rola festiwalu polega też na tym, że w jego trakcie przewijają się różne style i formy „uprawiania” i popularyzacji folkloru. Mamy tu zatem zarówno bardzo „korzenne” prezentacje oraz propozycje innych form przekazu tradycji.

Cieszy fakt, że zainteresowanie pielęgnowaniem tradycyjnego śpiewu i muzykowania rośnie wśród młodego pokolenia. W roku bieżącym młodzi artyści licznie i aktywnie występowali we wszystkich kategoriach konkursowych. Komisja zaobserwowała, że w wielu przypadkach młodzi zasilają dotychczasowe składy zespołów dorosłych – traktujemy to jako bardzo pozytywną tendencję. Rozwijający się konkurs „Mistrz i uczeń” dodatkowo ją wzmacnia. Istnieje wszakże potrzeba refleksji nad urealnieniem dosyć względnej granicy wiekowej pomiędzy uczniem (zakładamy dziecięcym) a już dorosłym, który ma możliwość występowania w konkursach głównych. Sugerujemy organizatorom, aby za wiek graniczny ucznia przyjąć rok dojrzałości.

Komisja z uznaniem podkreśla starania wykonawców o zachowanie w swoich prezentacjach autentycznego języka regionalnego, regionalnych strojów oraz niezwykle cennego archaicznego instrumentarium. Jednakże Komisja przypomina, że regulamin Festiwalu w dalszym ciągu nie przewiduje włączenia akordeonu do prezentacji festiwalowych. Wiele lat pracowaliśmy nad przywróceniem do tradycyjnego składu kapel harmonii polskiej i to się udało. Zatem za jednym ruchem nie możemy zmarnować tego dorobku. Jest wiele

festiwalu w Polsce, na których nikogo akordeon nie dziwi i jest dopuszczany do konkursu.

Jury z aprobatą zauważa też większą dbałość wykonawców o stronę tekstową prezentowanych utworów, co pozwala uwydatnić zawarte w utworach treściowe przesłania. Zwracamy jednak uwagę na niepotrzebną, nadmierną teatralizację występów, a w warstwie muzycznej zbyt daleko idące stylizacje, w tym wprowadzane maniere śpiewu charakterystyczne dla muzyki popularnej. Sugerujemy też większą dbałość w dostosowaniu repertuaru do wieku wykonawców.

Komisja w dalszym ciągu zachęca instruktorów i samych artystów do poszukiwania lokalnych wariantów poszczególnych utworów i prezentowania różnych gatunków folkloru słowno-muzycznego, lecz zgodnego z lokalną tradycją wykonawczą.

Komisja równocześnie apeluje, aby nie powtarzać w kolejnych prezentacjach konkursowych tego samego, wcześniej nagrodzonego repertuaru przez tych samych wykonawców.

Zwracamy też uwagę na potrzebę zaktualizowania praw autorskich w takim kierunku, aby objęci nimi zostali także twórcy ludowi wszystkich dziedzin kultury tradycyjnej i aby nie można było zastrzegać praw autorskich do autentycznych wzorów kulturowych. Jest to sprawa ważna dla podtrzymania tradycji jak i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Z uznaniem zauważamy kontynuowanie dobrej współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Urzędem Marszałkowskim w Lublinie i Burmistrzem Miasta Kazimierz Dolny oraz różnymi instytucjami kultury, zwłaszcza takimi jak: Drugi Program Polskiego Radia w Warszawie, Radio i Telewizja Lublin, Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym, Kazimierski Ośrodek Kultury, Promocji i Turystyki, Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytet Wrocławski.

Jury dziękuje bezpośrednim organizatorom – zwłaszcza Wojewódzkiemu Ośrodkowi Kultury w Lublinie, za zapewnienie sprawnego, niezakłóconego i przede wszystkim bezpiecznego przebiegu 55. Jubileuszowego Festiwalu. Dziękujemy też patronom medialnym, a szczególnie tym mediom, które czynnie uczestniczą w bieżącym relacjonowaniu, dokumentowaniu i promowaniu idei festiwalowych oraz jego niepowtarzalnej atmosfery.

Serdecznie podziękowania jury kieruje do fundatorów nagród, którymi w tym roku byli: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Marszałek

Województwa Lubelskiego, Narodowy Instytut Kultury i Dziedzictwa Wsi, Wojewódzki Ośrodek Kultury w Lublinie i Burmistrz Kazimierza.

Jury nieustannie apeluje do władz samorządowych wszystkich szczebli, aby w dalszym ciągu wspierały ludowych artystów ze swoich obszarów administracyjnych. Ich działalność jest przecież sposobem promocji lokalnej kultury oraz własnych regionów na forum ogólnopolskim. Komisja z uznaniem dostrzega obecność w Kazimierzu, razem z wykonawcami, przedstawicieli władz samorządowych różnych szczebli. Dla artystów ludowych jest to znakomite wsparcie i dowód uznania ich talentu oraz osiągnięć artystycznych.

Jury składa również podziękowanie tegorocznym konferansjerom – Elżbiecie Porębskiej, Józefowi Brodzie i Stanisławowi Jaskułce, którzy nie tylko kompetentnie zapowiadali poszczególne programy prezentacji, pomagali także uczestnikom w przełamywaniu stresów związanych z ich indywidualnymi występami oraz zapewnili dobry kontakt wykonawców z publicznością.

Podpisy Jury:

- prof. dr hab. JAN ADAMOWSKI – przewodniczący

.....

- mgr Maria Baliszewska

.....

- prof. dr hab. Stanisława NIEBRZEGOWSKA-

BARTMIŃSKA.....

- prof. dr hab. PIOTR DAHLIG

.....

- dr JACEK JACKOWSKI

.....

- dr Bożena LEWANDOWSKA

.....

- REMIGIUSZ MAZUR-

HANAJ.....

- prof. dr hab. BOŻENA

MUSZKALSKA.....

- dr JANINA BIEGALSKA – sekretarz jury

.....